

MAGYAR FALU

ALAPÍTOTTA: NAGYATÁDI SZABÓ ISTVÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VI., RÓZSA-U. III., II. EMELET
Postai csekk száma: 45.324

Telefonszám: Automata 238-08

FÜGGETLEN POLITIKAI, TÁRSADALMI
ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: ZSIRKAY JÁNOS

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre . . . . 10.— pengő

Félévre . . . . 5.— pengő

Megjelenik hetenként egyszer

Rendszerváltozást

(P.) Szerdán este futótűzként ment szét a híre a Károlyi-kormány lemondásának. Aki csak egy kicsit is a kullisszák mögé lát, tisztába volt vele, hogy ennek be kell következnie. Az egységspárt már kezdetől fogva bizalmatlan volt a szóvalan miniszterelnökökkel szemben, aki nem volt hajlandó a multak eszközeit alkalmazni s a lehetőségek határain belül igyekezett a nemzet szabadságát visszaállítani.

A bukás oka hivatalosan az, hogy Károlyi Gyula nem akarta az egységspárt gazdalköveteléseit teljesíteni. Azal érvelt, hogy nem akarja tönkretenni az ország hitelképességét. Hogy kinek van igaza, azt e pillanatban nehéz megállapítani. Bizonyos, hogy 20.000 magyar gazdát nem lehet márról-holnapra tönkretenni, de nem is hisszük el, hogy Károlyi ezt meg akarta volna tenni. A bukás oka sokkal mélyebb. A nyers igazság az, hogy az egységesek nem érezték magukat biztonságban, mert tudták, hogy Károlyi Gyula törvénytelen ségerekre, erőszakoskodásokra nem kapható.

Nem mondhatjuk, hogy Károlyi Gyula túlságosan nagy tehetség volt, de a Bethlen-kormány bukása után nem jöhetett volna olyan ember, aki gyökeresebben letörte volna a korrupciót. Örülhetnek az egységesek, örülhet a hatalomra törő ellenzék, talán az ország lakosságának egy része is, de mi bátran megmondjuk, hogy Károlyi Gyula személye a tisztességet, a takarékoskosságot és a becsületes törvénytiszteletet jelenti.

Tízestendei önkényuralom és egy gazdasági összeomlás után nem jöhetett volna olyan ember, aki itt márról-holnapra jólétet és megelégedést tud teremteni. Négymilliárd adósságot és koldus polgárságot hagytak rá Bethlennek, mégis vállalta a kormányzás nehézségét és becsülettel, szóvalan állta az örökös rohamot, amely már kezdetől fogva a letörésére verte a nagydobot. Amikor tehát elmegy, minden tisztességes embertől elvárjuk, hogy néma tisztelettel adózzék neki.

Most csak az a kérdés: mit hoz az új kormány? Ha az egységesek azt hiszik, hogy a Bethlen-rezsim politikáját itt tovább folytathatják, nagyon tévednek. Gyökeres rendszerváltozás nélkül nyugodt kormányzás itt nem lesz többé, ha még erősebbkezü miniszterelnök lesz is. Bárki jön, ha kell látnia, hogy a nemzet lélekben már szakított a multtal s tisztább, szabadabb jövőt akar. Az új kormány csak akkor számíthat a nemzet bizalmára, ha olyan újításokkal jön, ami átalakítja egész közéletünket, Mer-e csinálni egy becsü-

letes választójogi törvényt? Rendezi-e a gazdaadósságokat? Megszünteti-e a munkanélküliséget a becsületes telepítési politikával? Le tudja-e szorítani azokat a bankköveteléseket, amelyeket

a 20 százalékos uszorakamatok idején már teljes egészében visszafizettek a gazdák, kereskedők és iparosok?

Mert ez a fontos. Ha ezeket az egységspárt valósítja meg, akkor elismerjük

elhivatottságát. Ha azonban továbbra is csak a hatalom fényében akarnak sütkérezni, de nem tesznek semmit: — jöhet akármilyen kormány, a nemzet lesújtó ítéletét nem fogják elkerülni.

A magyar tanyavilág titokzatos élete

Irta: Zsirkay János

Mikor olvasom a szegedi tanyai kiállítás csodásabbnál csodásabb részleteit, nagy sikerét, azt az ámulatot és meglepetést, amelyet a tanyavilággal semmit sem törődő nagyközönségben kiállítása ébresztett: egy festmény jut eszembe. Viharzó, háborgó tengeren, éjszakában és sötétben, éjig tarajló hullámok elnyelő falánksága közben félig meztelenre vetkőzött hajósok mentik a hajót. A hajó nekik e pillanatban az élet, a mindenség. Ha elvesz, — elvesznek ők is, vagy egy szál deszkán, csónakon indulhatnak neki a tenger ismeretlen, borzalmas veszélyeinek. Nem csoda, ha karjuk izmai acéllá feszülnek, elszánt tekintetük szinte az elemekkel viaskodik, mint az oroszán- vagy kigyóbüvölő a fenevadakkal. Szinte parancsol ez a tekintet, amelynek ereje, elszántasága azt szikrázza, azt sugározza:

— Egyedül vagyunk. Magunkra hagyott bennünket a sors. De mi nem hagyjuk magunkat. Mi küzdünk, mert élni akarunk, szabadulni akarunk, boldogulni akarunk.

A szegedi tanyai magyarok kiállítása is ezt a halálos, elszánt élet-halálharcot vetíti elénk. A környezet itt is szomorú, sötét. A kis tanyák, amelyek elszórtan, rendezetlenül, minden terv s az öntudatos telepítési politika minden gyakorlati-sága nélkül szóródnak szét a városi földek nagy messzeségeiben; úttalanságban s vasút nélkül való elzárkózottságban ezek a kis tanyák ott élnek a maguk életét, rejtelmesen, titokzatosan és ismeretlenül, vagy ami még rosszabb: félreismerten. Azt mondják sokan, hogy a tanyai nép a közület szempontjából nem sokat ér, mert legtöbbjük megrögzött adónemfizető — magának való, önző és ravasz, aki szívesen ragad meg minden alkalmat, hogy a közterheltektől kivonja magát.

Ugyanez a könnyelmű, felületes ítélkező azonban szívesen feledkezik meg és hűny szemet ama körülmények mellett, amelyekből ezek a vétkek és hibák sarjadnak s amelyekben gyökereznek. Hogyan támadjon fel egy-egy ilyen tanyai magyarban a közösség szeretete és becsülete, mikor számára az élet csak

vergődést és a magára hagyott küzdelmet jelenti? Mikor járatlan útai, sokszor napi fuvart igénylő piacai, iskola nélküli magánya mind százszoros sötétséget vetítenek a lelkébe, valahányszor fél- vagy egynapos tengelyen való utazás árán el tudja érni a várost, a nagy kupolás, fényes, aszfaltos, egyetemes, diadalkapús, árkádos, kávéházas, mozi, színház, zenés Szegedet, amelynek minden részecskéje fitogtatja a kultúra édes kényelmeit, áldásait, előnyeit — s amelyből számára semmi, de semmi egyéb nem jut, mint a lemondás, a vereség s az adó. Orvos nélkül, pap nélkül, tanító nélkül folyik le egyhangú élete a homoktenger e szomorú számkivetettjének. Számára minden haladás, minden kultúra csak ingerlő „töltött gyümölcs”, amelyet láthat, amelyről tudhat, de amelyhez nem juthat a tanyavilág szomorú úttalansága, vonatnélkülisége miatt. S ő — mint a viharral dacoló tengerész — nem hagyja el helyét. Ahogyan Kecskemétet világmárkává tette a homoki telepések szorgalma, kitartása és élniakarása, úgy növeli Szeged hírét, nagyságát és gazdagságát ez a homokon gazdalkodó tanyai nép, — amely minden népek földművelői közül a legszomorúbb viszonyok közt vívja a maga nehéz, elszánt életharcát.

Hitel nélkül, szövetkezet nélkül, egységes irányítás nélkül küzd a természeti viszonyok mostohasága, no meg a rövidlátó emberi politika ellen. Ama politika ellen, amely még mindig nem vette észre, hogy

az állam legnagyobb értéke az ember, főként az az emberanyag, amelyet az élet küzdelme ott edz meg a természettel, a tanyai mostohasággal való élet-halálküzdelemben.

Az az emberanyag, amely magára hagyottságában is meg tud állni a maga lábán s amely még a mai körülmények között is, a szegedi homok 42 holdján tud olyan gazdaságot fejleszteni, amelynek jövedelméből ifjú Greguss Máténak telik 10 ezer pengő adót fizetni, pontosan tízszer annyit, mint az a háromezerholdas nagybirtok, amely csak 7 ezer

pengőt fizet, de amelynek vásárjoga behozza nemcsak az összes adóterhetet, de még 1—2 ezer pengőcskét tisztán meg is hagy szerencsés és boldog grófi tulajdonosának, — amint azt vitéz Bajcsy-Zsilinszky Endre a parlamentben egy igen sokatmondó interpelláció kapcsán elmondotta.

S mindezek dacára a tanyavilág él és csodás életereje ott sugározza a maga áldásos életének gazdag hozamát a mostani szegedi tanyai kiállításon. Ó, bár csak volna szem, amely észrevenné azt a kifogyhatatlan nagy életerőt, amely ebben a tanyai világban él s a mostani eredmények láttán megérlelődnek az a felfogás, hogy a városi becéző politika után ideje volna már egyszer észrevenni a magára hagyott tanyai magyarságot. Ideje volna már a hónap alá nyúlni ennek az értékes emberanyagnak.

Ha a tanyai nép ennyire tudott jutni önmagától, — mit érhetne el, ha szeretni és megérteni is tudnók őt végre.

Megindult a gabonakivitel

Az 1932. évi gazdag terméseredmény meglátszik a gabonatozsde külső képén is, ahol nap-nap után jelentős kötések történnek, ezidőszert főleg gabonaneműekben. A sikerült termésnek megfelelően ugyanis exportüzletünk is jelentős mértékben megnövekedett. Szeptember hó folyamán kerül kiszállításra az a 400.000 métermáza és körülbelül 5 millió pengő értékűre tehető búza, amelyet kompenzációs tárgyalások eredménye alapján, ipari cikkek ellenében szállítunk Németországnak. Értesülésünk szerint Németország részére további 100.000 métermáza búza exportálásáról folynak tárgyalások. Az exportüzleteket a Mezőgazdasági Exportintézet által felállított szindikátus intézi. Ez a szindikátus egész sereg exportüzlet lebonyolításáról tárgyal. Így például közvetlen befejezés előtt állanak azok a tárgyalások, amelyek rozs és árpa kiviteléről szólnak Svájc és Olaszország felé. Külön tárgyalás folyik Svájjal csak árpa kivitelére, ezenkívül folyamatban van sörárpanak Belgiumba és Hollandiába való exportálása is. Kukoricában az idén tudvalevőleg rekordtermésünk van, úgyhogy szakértők becslése szerint 6 millió métermáza kukoricaféslegünk van, ami kivitelre vár. Az erre vonatkozó tárgyalások azonban még kezdeti stádiumban vannak.

Lemondott a Károlyi-kormány

A kormányzó elfogadta a lemondást – Bethlent Budapestre hívták – Nagy az öröm az egységespárban

Az egységespárt már multheti értekezletén szembefordult Károlyi Gyula gróf miniszterelnökkel, s olyan követeléseket szegzett neki, amit Károlyi nem tartott megvalósíthatónak. A miniszterelnök majdnem némán hallgatta végig az elégedetlenkedőket, majd kijelentette, hogy befolyásolni nem engedi magát.

Erre az egységesek ugyancsak felszisszentek s majdnem kiadták az ukázt, hogyha a kormány nem teljesíti a többség kívánságát, vonja le ennek következményeit. Magyarán: ha nem tetszik, mehet.

Károlyinak egy arcizma sem mozgott meg. A lelkében azonban már megszületett a lemondás gondolata. Minisztertanácsaival közölte is tervét és kérte őket, hogy gondolják meg a dolgot.

Ilyen előzmények után ült össze kedden este a minisztertanács s egyhangúlag elhatározta a kormány lemondását. A lemondás szerdán este került a nyilvánosság elé, miután a kormányzó is elfogadta azt.

Az egységespártban nagy az öröm. Azt hiszik, hogy újra Bethlen jön, vagy olyan politikus, akit Bethlen ajánl. A kormánybuktatást úgy tüntetik fel, hogy

az a gazdakövetelések elutasítása miatt történt volna, bár bizonyos, hogy Károlyi nem akarta az eladósodott gazdákat kitenni a bankok prédájának, azonban a kérdést úgy akarta megoldani, hogy ne ártson az ország hitelének.

Az elégedetlenségnek azonban politikai okai vannak, mert az utóbbi ellenzéki győzelmeket Károlyi gyengeségének tulajdonítják.

Károlyi lemondása után az egységespárt azonnal hazahívatta a Lillafüreden üdülő Bethlent, hogy a kibontakozást elősegítse. Bethlen csütörtökön reggel már meg is érkezett Budapestre, mert a kormányzó őt hallgatja meg először, mint a többségi párt vezérét. Természetesen az ellenzéki vezéreket is meghallgatja a kormányzó, akik gyökeres rendszerváltozást fognak követelni.

Hírek szerint csütörtökön délig négy miniszterelnökjelölt neve bukkant fel. Ezek: Puky Endre, a képviselőház alelnöke, Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter, Klebelsberg Kuno gróf és Teleszky János.

De arról is van szó, hogy Károlyi Gyula gróf alakít új kormányt teljesen új alapon.

A jelenlegi kormány tagjai közül csak Gömbös Gyula honvédelmi miniszter maradna a kormányban.

Amint ismeretes, a Rassay-csoport és több előkelő ellenzéki politikus már

többször felvetette a nemzeti koncentráció gondolatát. Az a tervük és elgondolásuk, hogy Károlyi gróf vezetése alatt olyan nemzeti kormány alakuljon, amely magában foglalja a különböző pártokat. Az új kormány olyan gazda-

sági programot adna, amely alkalmas lenne a mai nehéz helyzet megoldására és politikai ellentétek megszüntetésére. E program végrehajtása után feloszlának a Házat és új választást rendelnének el a titkos választójog alapján.

Csalódást hozott a streszi konferencia

Amint megírtuk, az olaszországi Strezában összeültek a nagyhatalmak és Középeurópa államai, hogy megtárgyalják a gazdasági bajokat s hogy azokon segítsenek. A konferencia befejeződött, de, úgyszólván, semmi komoly eredményt sem hozott.

Streszában — Teleszky János magyar megbízott nyilatkozata szerint — semmi olyan nem történt, ami gazdasági és pénzügyi helyzetünk javulását elősegítené.

Teleszky ezt elmondta a konferencia záróülésén is, kiemelve azt, hogy

Magyarországnak 1360 millió svájci

frankra rúgó rövidlejárátú adóssága olyan teher, amelynek rendezése a legnagyobb áldozatot követeli.

A jelentéshez ezt a fenntartást hozzá kell fűznie — mondta Teleszky — mert enélkül a magyar küldöttek nem járulhatnak hozzá a konferencia jelentéséhez. A magyar politikai körök most a genfi értekezlettől várják, hogy a gabonafölösleg elhelyezéséről, a kereskedelmi szerződésekről, továbbá a szabad külföldi pénzforgalom ügyében, valamint a külföldi tartozások és kamatterhek csökkentésének kérdésében kielégítő határozatokat fog hozni.

A franciák le akarják leplezni Németország titkos fegyverkezését

A leszerelési konferencia is megkezdődött Genfben, amelyre villámcsapásként hatott Németország követelése, amely szerint teljesen egyenrangú fegyverkezést követel. Súlyosbítja a helyzetet, hogy Franciaország és Anglia elutasító válasza után most valószínűleg Amerika is a németek ellen foglal állást és hogy

Herriot francia miniszterelnök le akarja leplezni Genfben az állítólagos titkos német fegyverkezést.

Henderson volt angol miniszter, a leszerelési konferencia elnöke kétségbeesett erőfeszítéseket tesz, hogy az ellentéteket áthidalja. Az ő véleménye az, hogy nem csoda, hogy a „lebecsülés átka”, amely tizenhárom éven át Németországra nehezedett, elkeseredést váltott ki a német nemzetből. A szövetséges hatalmaknak tehát be kell váltaniuk a leszerelésre vonatkozó ígéretüket, amellyel adósság maradtak.

Egyik amerikai újság azt a feltűnést keltő hírt közli, hogy

a magyar kormány eltökélt szándéka Németország mellé állani a fegyverkezés kérdésében.

Most tehát a legnagyobb izgalommal várják, mit dönt majd a genfi konferencia.

Készül a titkos választójogról szóló törvényjavaslat

Beavatott helyről nyert értesülésünk szerint a kormány erősen dolgozik az új választójogi törvényjavaslaton, amely még az ősz folyamán a Ház elé kerül. Először azt híresztelték, hogy a képviselők számát alaposan csökkentik, vagyis mindössze csak 150 képviselője lesz az országnak. Ez a felfogás azonban megdőlt, ami érthető is, hiszen minden képviselő félti a mandátumát. Az újabb hírek szerint tehát megmarad a 245 képviselő, akiket titkosan, lajstromos szavazással választ az ország.

Hír szerint kétféle terv készül. Az egyik szerint megynként választanák a képviselőket. Minden párt aránylagosan annyi mandátumot kap, amennyit szavazat reá esik. A másik terv szerint tíz kerületre osztják az országot, úgy, hogy egy mandátumra 20 ezer szavazat esne. Egyes pártok ezt a tervezetet nem nézik jó szemmel, mert ahol nincs még a megfelelő összeköttetésük, nem tudják a propagandát az ilyen nagy területen lebonyolítani. Szerintük ez a megoldás csak a kormánypártnak kedvezne, mert rendelkezésére áll a hatóság támogatása és titkos propagandája.

Az új javaslatok szerint az ajánlás is módosulna, mégpedig úgy, hogy a parlamenti, képvisellel rendelkező pártoknak nem kellene ajánlás, vagy esetleg nagyon kevés. De a parlamenti képvisellel nem rendelkező pártokat sem tennék ki a mai nehéz ajánlási rendszer szörnyűségeinek, amely minden józólést nélkülöz.

Az ország népe megnyugvással fogadja ezeket a híreket, mert végre visszakapja a nemzet elvett szabadságát s azokra bízva sorsának intézését, akiket arra alkalmasnak tart.

Külpolitikai események

A leszerelési konferencia

Németországnak az az állásfoglalása, hogy nem vesznek részt a leszerelési konferencián, ha a teljes fegyverkezési jogot el nem ismerik, óriási zűrzavart keltett. Az a vélemény alakult ki, hogy Németország nélkül az egész konferencia céltalan.

A német választások napja: november 6

A birodalmi gyűlés feloszlata után az a vélemény alakult ki, hogy Németországban diktatórikusan kormányoz a Papen-kormány. Ez az állítás most megdőlt, mert november 6-ra kiírták az új választásokat. A pártok már megkezdtek az agitációt.

Gandhi éhségstrájkja

Gandhi, a hindu nacionalista vezére a fogházban éhségstrájkot kezdett. Ugyanabban az órában az összes nacionalista szervezetek éhségstrájkba kezdtek. Az angolok mindent elkövetnek, hogy ezt a veszedelmes megmozdulást megakadályozzák. Gandhival tanácskozásba kezdtek s a legújabb hírek szerint a vezér abbahagyta a strájkot.

Olaszország ki akar lépni a Népszövetségből

A Genfben kezdődő őszi nemzetközi tanácskozásokon Olaszország dűlőre akarja juttatni a leszerelési kérdését.

Mussolini olasz miniszterelnök legfőbb törekvése az, hogy Franciaországgal Németország fegyverkezési egyenjóságát elismertesse.

Ha a genfi megbeszéléseken Olaszország kívánságait nem vennék figyelembe, akkor ebben tekintélyének olyan csorbulását látná, hogy azonnal kilépne a Népszövetségből.

Titulesku kilép a diplomáciai szolgálatból

A románok legtehetségesebb diplomátája, Titulesku angol követ ki akar lépni a diplomáciai szolgálatból, hogy bekapcsolódhasson a belpolitikai életbe. A volt külügyminiszter rövidesen visszatér Romániába.

Egymillió fegyvert rejteget a nép Mandzsuriában

A mandzsuria japán főparancsnok arra a meggyőződésre jutott, hogy a Mandzsuriában állomásozó japán csapatok nem elegendők a rend és nyugalom biztosítására. A főparancsnok szerint a mandzsuriai lakosság még mindig egymillió puská és pisztoly birtokában van. A fegyverkezés nem hajtható végre a japán csapatok megerősítése nélkül. Ennélfogva csapatokat kér Japánból.

Képviselői beszámoló Német-kéren és Bikácson

Dr. Téglássy Béla, a paksi kerület országgyűlési képviselője vasárnap, azaz szeptember 25-én tartja beszámolóját Németkúren és Bikácson. A népszerű képviselőt ezen útjára lekíséri Zsirkay János és vitéz Pölöskei János. A beszámoló iránt nagy az érdeklődés, értesülésünk szerint a szomszédos kerületek népe is tömegesen felvonul.

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA

BANKHÁZ R.-T.
BUDAPEST, IV. SZERVITA-TÉR 3.
a m. kir. osztálysorsjáték főúrusítói.

Elérhető legnagyobb nyeremény

500.000 pengő

Nyereményhúzás
OKTÓBER HÓ 20-ÁN ÉS 22-ÉN.
Az I. oszt. sorsjegyek:

Egész P 24.-	Fél P 12.-	Negyed P 6.-
-----------------	---------------	-----------------

● Kartelen kívül! Pécsi tojásbrikett Pécsi dióbrikett

minden kályhaberendezésben leggazdaságosabban eltűzelhető hazaiközszéntermés
Egyedárúsító: **PÉCSI KÖSZÉN-KOKSZ ÉS FAKERESKEDELMI R.-T.**
BUDAPEST, V. TÜKÖR-UTCA 2 — TELEFON: 116-93-94

A HÉT POLITIKÁJA

Gaál Gasztonék pártvacsorái

A független kisgazdapárt vasárnap Kaposváron akart népes pártvacsorát rendezni, de a rendőrség nem engedélyezte. Így tehát vasárnap Pécsen és a biharmegyei Komádi községben tartottak vacsorákat.

Szelkes tüntetés

a Nemzeti Radikális Párt mellett

Szombaton és vasárnap tartotta meg a Nemzeti Radikális Párt a zemplénmegyei seregszemléjét. Ez az út fényesen bizonyítja, hogy a nagy tömegek teljesen átértékelték a Nemzeti Radikalizmus igazságát és zárt sorokban tömörülnek a zászló alá.

Szombaton érkezett meg vitéz Bajesi-Zsilinszky Endre és vezérkara Szerencsre, ahol az ottani szervezet tagjai fogadták nagy lelkesedéssel. Innét Mezőzomborba utaztak, ahol Ciáky Endre malomtulajdonos házában érintkeztek az ottani pártvezetőkkel. Este Tarcalon volt népes pártvacsora, melyet Andrásy Géza és Andrásy Károly ottani vezetők rendeztek. A vacsora nagyszerűen sikerült, de a csendőrség csak azokat engedte be, akik a vacsorán is részt vehettek, ami sok szegényebb párttag részéről visszatetszést keltett. Ezek másnap keresték fel a pártvezért, hogy szerzetükről és ragaszkodásukról biztosítsák.

Vasárnap délelőtt Zsilinszky Endre és társasága Szerencsén tartott nagy értekezletet Vrhovszky József pártelnök házában, Zsirkay János, vitéz Pölöskei János, Valkó Lajos és Andrásy Géza pedig Ondra utaztak, ahol Pócs Lajos tábortagunk látta őket igaz magyar vendégszerettel.

A nap igazi eseménye azonban a bekecsi pártvacsora volt. A szélrózsa minden irányából jöttek a kocsi százai, hogy hallhassák a pártvezért és vezérkarát. A vacsorán közel négyszázan vettek részt, a tokaji és megyaszói kerület hátván községéből, de a beszédekét legálább 2000 ember hallgatta.

A beszédek sorát Vrhovszky József szerencsi pártelnök nyitotta meg, majd Erős János dr., a szabolcsi szervezetek vezetője beszélt nagy hatással. Utána a tömeg vitéz Bajesi-Zsilinszky Endrét kívánta hallani, akit a tömeg a vállára kapott és úgy vitt az emelvényre. Másfélórás hatalmas beszédben ismertette a párt programját s megmagyarázta, mi választja el a kormánytól és a független kisgazdától.

Beszédeiben gyökeres földteherrendezést, adósság- és kamatrendekciót, a hátralékos, mult évekből visszamaradt adók igazságos és progresszív törlesztését, a titkos választójog törvénybeiktatását és a bec sületes, radikális telepítési politika azonnali megkezdését sürgette. Rámutatott arra a megcáfolhatatlan tényre, hogy Magyarországon a gazdasági válság nem kizárólag a világválság következménye, hanem nagyrészen az igazságtalan adóztatás. A pártvezér beszédét színni nem akaró tapssal és éljenzéssel fogadta a hatalmas tömeg és hitet tett a nemzeti radikális gondolat mellett.

Tantó János magyasszói református lelkeszt tartott ezután tartalmas szép beszédet. Féja Géza után Csizmadia Lajos kisgazda, pártigazgató számolt be a szervezkedés eredményéről, majd

Zsirkay János beszéde következett. Zsirkay János a töle megszokott közvetlenséggel mutatott rá a bajok igazi okára s a tömeg minden mondatát hatalmas lelkesedéssel fogadta. A miskolci és egyéb pártszervezetek beszédei után vitéz Pölöskei János beszélt még nagy hatással. A nagyszerű pártvacsora az éjjeli órákig tartott s a lelkes tömeg határtalan ünnepléssel búcsúzott a párt vezetőjétől. Szébb és impozánsabb

összejövetelt még nem látott Zemplén népe, s erős a hitünk, hogy ezen a vidéken olyan radikális párti szervezetek alakulnak, amilyenek alig vannak az országban. Ez a két nap fényesen igazolja, hogy a legszebb gondolatot a magyar nép megértette és a szívébe zárta.

A párt legközelebbi pártvacsoráit Szakályon, Dombóváron, Miskolcon, Mezőkeresztesen, Szegeden, Szeghalomban és Nagykőrösön tartja.

Felhívás a Magyar Falu minden Tábortagjához!

A mult hónapban a kiadóhivatal minden tábortagunknak kimutatta a hátralékát és baráti hangú levélben kérte, hogy mindenki tegyen eleget fizetési kötelezettségének.

A lap kiadóhivatala mindenkor a legnagyobb megértéssel volt a hátralékosok iránt s belement abba is, hogy aki egyszerre nem tud eleget tenni kötelezettségének, legalább megfelelő részletet törlesszen. Sok barátunk eleget tett e kérésnek, de ezerszára vannak olyanok, akik némán hallgatnak és kiteszik a vállalatot annak, hogy a nyomda a rendelkezésére álló eszközzel hajtsa be követeléseit.

Több mint 30.000 pengő hátralék van kinn az előfizetőknél, amivel viszont a lapvállalat tartozik a nyomdának. Ezt mi a magunk erejéből pótolni nem tudjuk s így ki vagyunk téve annak a kellemetlenségnek, hogy a tartozások miatt a lap erőteljes munkáját, propagandáját, majd végső esetben a létét is kockáztatjuk.

Ezúton figyelmeztetjük a hátralékosokat, hogy a késedelmeskedésnek kellemetlen következményei lehetnek. Mi nem tehetünk egyebet, minthogy ezeket a hátralékokat behajtás végett átadjuk a nyomdának, mert hiszen a végletekig az sem hitelezhet.

Arra kérjük tehát barátainkat, hogy a náluk lévő csekklapon a hátralékot, vagy annak egy részét haladéktalanul küldjék be. A héten kiment az utolsó felszólítás. Aki erre sem válaszol, vagy

nem eszközli a fizetést, a történetekért nem minket okozzon, mert úgyszint elmentünk az engedékenységek legvégső határáig.

Mi bízunk minden barátunk tisztességében és a kötelezettség teljesítését becsületbeli dolognak tekintjük.

Mi éjjelt-nappalt egyé téve dolgozunk a magyar nép érdekeiért, tehát aki minket akar megkárosítani, az nem érdemel kiméletet.

Felhívjuk azon barátainkat is, akik mindig becsülettel tettek eleget kötelezettségüknek, figyelmeztessék társaikat a következményekre. Mi csak a barátaink filléreire támaszkodhatunk, hiszen bennünket az égvilágon más nem támogat. Aki tehát tudatosan akar nekünk kárt szerezni, az a saját erődítményeit igyekszik lerombolni.

Testvéreink! Mi egész életünket, minden energiánkat barátaink javára használjuk fel. Emeletről-emeletre megyünk, hogy bajba jutott emberfársaink segítségünk, ha lehet. A bajba jutottakat tanácsal, útbaigazítással látjuk el s nem nézzük: ki szegény, ki gazdag. Minden lépésünket a jóakarát vezet, tehát ezt a Táborból is elvárjuk. És mindezt nem kívánunk mást, minthogy mindenki tehetségéhez mérten siessen eleget tenni a kötelezettségének, amit a becsülete megkövetel.

Hazafias üdvözlettel:

A Magyar Falu szerkesztősége és kiadóhivatala.

Imre úrfi, mint Iluska kisasszony hagyja el a Szt. János kórházat Hogyan változott át egy fiú leánnyá?

A budapesti főkapitányságot a héten különös ügy foglalkoztatta, amilyen még Magyarországon nem fordult elő. Leánnyól már férfivé lett egy kisteleki nő, de férfiből nővé még ezideig nem változott át senki.

Az eset a következő:

B. Imre édesanyja megjelent a rendőrségen és aziránt érdeklődött: mi a teendője, hogy 19 éves fiát törvényesen elismerjék leánnyak. Előadta, hogy csak egy nagyon kicsi operációt kell végrehajtani és a fiú azonnal leánnyá változik. Elmondta, hogy az elváltozás folyamatosan történt s a fiúnak is most már egyetlen vágya, hogy szoknyát hordhasson, leány lehessen. Már kisgyermek korában, észlelte az anyja, hogy a fiú különös elváltozáson megy át, de eddig takargatták. A fiú azonban az utóbbi időben már teljesen leányosan viselkedett s ebből nyilvánvalóvá vált, hogy valamit kell

tenni. Így vitette a Szent János-kórházba, ahol most megfigyelés alatt van. Az orvosok is azt állítják, hogy csak nagyon kicsi operációra van szükség és máris leány lesz Imréről.

A főkapitányságon azt a tanácsot adták az anyának, hogy ebben az ügyben az igazságügyi orvosi tanács dönt. Megvizsgálják s ha megállapították a leányságot, akkor kiigazítják az anyakönyvet. Az operáció a napokban megtörténik s ha átesett a vizsgálaton, Imre úrfi úgy hagyja el a kórházat, mint Iluska kisasszony. Sok szerencsét kívánunk neki a férjhezmenetelhez s kívánjuk, hogy néhány egészséges új magyarral ajándékozza meg ezt az egykés világot s hamarosan feledje el azt a búbánatos időszakot, amikor is férfiként kellett a nehéz étellel harcolnia. Higyje el Iluska kisasszony, hogy jobb azt egy szerető férj oldaláról szemlélni s a férjre bízni a harcot.

Suhogó

Jegyzi: Ala Muszy

Józan ész

Érdekes dolog történt a Független Kisgazdák legutóbbi országos választmányagyűlésén.

Czövek Jenő baranyai kisgazda a maga természetes józan paraszti eszével jól látja, hogy a pártot nagy bajok érhetik az új belépések miatt. Mert még népszerűség mellett is csak nagynehezen lehet elhitetni a néppel, hogy 23 ezer hold mellett valaki „kisgazda” lehessen. Felállt tehát és indítványozta, hogy jövőben válogassa meg a párt, kit vesz fel tagjai sorába.

Utána ugyancsak felállott Mojzes János képviselő is, aki ugyancsak a maga józan fiskális eszével ugyancsak azt vette észre, amit észrevett Czövek kisgazda. Felállott s ugyancsak azt indítványozta, amit a kisgazda — védekezést a nagybirtokos beözönlés ellen. Gróf Hunyadi Fúró is ugyancsak észrevette a maga józan grófi eszével, hogy ez az indítvány voltaképpen ő elene irányul, mert ő lépett be utóljára s öneki vannak uradalmi. Felállott tehát és ugyancsak indítványozott ő is. Mégpedig ugyanazt, amit a kisgazda és az ügyvéd képviselő indítványozott. Hogy vigyázni kell jövőben, hogy kit vesz fel a párt. Ő már ugyanis bent van.

Most már lehet indítványozni akármit. Ő hozzájárul. Legfeljebb még túl is licitálja az indítványozókat. Neki is van esze, nemcsak a kisgazdának és az ügyvédnek.

Idegek

A pénzügyminiszter azt mondja, hogy most már túlvagyunk a nehezebbik felén a rossznak, s most már csak idegek kellene, hogy kitarjunk és össze ne roppanjunk. No végre, ez okos beszéd. Ha csak idegek kellene, a magyar dolgozóktól nem kell félni. Idegekkel még bírják. Etekintetben tehát nincs baj. Most már csak attól félünk, hogy a pénzügyminiszter az idegekkel valami mást akart kifejezni. Pénzt. Mert akkor igazán baj van. Mert ebből aztán ugyancsak kifogytunk alaposan. Ebből legfeljebb csak kaphatunk. De adni? Azt már aligha tudnánk. Jó lesz tehát, ha a pénzügyminiszter őszintén beszél s nem burkoltan, mert csak ő fizetne rá a — szójátékra.

Képviselők és választók

Sokat beszélnek mostanában azokról az új földbirtokosokról, akik a mai nehéz gazdasági helyzetben sem járnak rosszul, s még mindig tudnak félretenni a keresetükből egynéhány száz holdacska valót. Most aztán össze akarják írni a rosszmájúak azt a gyarapodást, amit a honatyák képviselőségük alatt „elszenvedni” kényszerülnek. Az összeírást már megkezdték.

De vajjon ki tudná összeírni azt az anyagi veszteséget, amit az ő gyarapodásuk alatt a választók elveszítettek? Az lenne még csak a sokat beszélő kimutatás!

A közeljövőben megjelenik a Magyar Falu gazdasági füzetek

Hosszú várakozás után örömmel tudatjuk olvasóinkkal, hogy a „Bell Miklós eldorádója” című gazdasági füzetünk második kiadása a közeljövőben már megjelenik. Szeretettel kérjük barátainkat, hogy a lehető legrövidebb időn belül jelentsék be, hány példányra tartanak igényt. Ugyanis a füzet jórészt már lejegyezték barátaink, de a le nem jegyzett példányokat még megkaphatják azok, akik gyorsan bejelentik igényüket. A szívet-lelékekkel megírt füzet országsszerte nagy feltűnést keltett s alig van az országban olyan községe, ahova már el nem jutott. Szükséges, hogy az ország lakossága lássa a helyes kivezető utat, azért a Tábor-tagoknak teljesen díjtalanul bocsátjuk rendelkezésre több példányban is, ha kéri. Kérjük tehát barátainkat, hogy igényüket még e héten feltétlenül bejelenteni szíveskedjenek.

A PÉTI SÓ

A LEGOLCSÓBB, LEGJOBB NITROGÉN MŰTRÁGYA

Ma is kifizetődő, mert kevés kell belőle, mégis 350—400%-át hozza meg a befektetési tőkének!

ÁRA VILÁGPIACI ÁR ALATT

17% Nitrogén. Mész 50%.

PÉTI NITROGÉN MŰTRÁGYAGYÁR BUDAPEST

Ezt is jó tudni

Érdekes kísérlet a természetben való adófizetéssel

A kiindulási pont, hogy mindenki azzal az értékkel fizessen és akármilyen történjék vele, adóhátalékba ne maradjon! Ha pénze nincs, a kalapos kalapot, a bocskorverő úri vagy paraszt bocskort, a pálinkafőző pálinkát, a szatócás rizskását, avagy kocsikecsőt, a cukrász tortát, vagy lepényt adjon adóba. Annyi árut, amennyi az adóösszeg. Románia mostani miniszterelnöke, Vajda Sándor rendelte el így a „természetben” való adózást, kísérletképpen egy megye területére. Ha bevállal, három-négy hónap múlva következik a többi hetvenegy megye. Az adóhivatal azután értékesíteni fogja adó-bocskort, adópálinkát, adó-rizskását. Ha nagyon felgyülemlik a különféle élelmi, ruházati és egyéb cikk, bizonyára újságírók vezércikkkel, gyakorló költők két-három verssel fizetnek, akkor leszálított áron adják, csak hogy el ne romolják, hasznavehetetlenné ne válják az adóhivatal raktáraiban.

Nyugdíjat kérnek az amerikai néger rabszolgák számára

Az amerikai képviselőház egyetlen fekete tagja törvényjavaslatot készített arról, hogy mindazok a szeresének, akik fiatal korukban rabszolgák voltak és a hetvenötödik életévüket betöltötték, az államtól havi 30 dollár nyugdíjat kapjanak. A fekete képviselő számítása szerint ez az új nyugdíjter, bár lényegesen növelné az Egyesült Államok kiadását, csak három százalék kamatját tenné ki annak a hatalmas összegnek, amit a néger rabszolgák évszázadokon keresztül a jenkik pénztárába összekerestek. Az Egyesült Államok területén ez idő szerint kb. százezer olyan néger él, aki rabszolgának született.

Vajjon ki fogja egyszer azt indítványozni, hogy azok a fehér rabszolgák is valamilyen nyugdíjhoz jussanak, akik egész életükben a robot és a nagytöke rabszolgái voltak, megrokkantak, elbuktak, kidültek, anélkül, hogy valaki is törődne szomorú sorsukkal.

Hogyan pusztít az autó?

Egy amerikai lap közli a kimutatást, amely szerint a tavalyi 1931-ik évben 97 ezer ember pusztult el Amerikában véletlen szerencsétlenség következtében. Ebből a számból 33.500 embert a rohanó gépkocsik ütöttek el és gázoltak halálra. 33 ezer ember. A legvéresebb csaták félelmetes száma se lehet ilyen borzalmas. Lám, az ember gyártja a gépet, csak azért, hogy a gép viszont pusztítsa az embert. Hol a testét gázolja el — hol meg a lélkét, mikor munkanélkülivé teszi és a kenyerét elveszi előle.

A Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete igazgatósága elhatározta, hogy Kossuth Lajos-utcai áruccsarnokát megszünteti. A szövetkezetenél megindult reorganizációs munkálatok és takarékosági akció ugyanis szükségessé teszik mindazoknak az üzleti szerveknek a leépítését, amelyek jövedelmezőség tekintetében nem kielégítőek. Ezzel a lépéssel az igazgatóságnak még az is a célja, hogy a szövetkezet a jövőben minél eredményesebben teljesítse a köztisztviselőtársadalomnak az élelmiszer- és tüzelőanyagellátására irányuló régi és eredeti hivatását.

Merítsünk erőt a magyar multiból és olvassuk el

JULIER FERENC

Magyar hadvezérek

most megjelent könyvél. Bulcsu vezértől Görgei tábornokig elöltünk vonulnak fel a magyar hadtörténet nagy alakjai, mint ékes oltalmazói a magyar faj hősiességének. — Ára vászonkötésben 12 P

Kapható a Stádium Sajtóvállalat Rt-nél Budapest, VI., Rózsa-u. 111.

GAZDASÁGI ÉLET

Szüreti hét Tokajban

Lázár Miklós országgyűlési képviselő akciójának nagy sikere

Országgraszoló Szüreti Hetet rendez Lázár Miklós, a tokaji kerület országgyűlési képviselője Tokaj, Tarcal, Mád és Tállya világhíres bortermelő községekben. A szüreti ünnepek célja, hogy míg egyrészt a közérdeklődés középpontjába állítja be egyik nemzeti kincsünket, a tokaji bort, másrészt a gazdasági viszonyok és a rossz gazdasági politika folytán ebekharmincadjára került Hegyalját megsegítse. Ilyen nagyarányú népmozgalom évtizedek óta nem volt a Felvidéken és az egész vidék lelkesedéssel és lázas buzgalommal készül arra, hogy a tízezernyi tömegek ellátásáról, szórakoztatásáról gondoskodik. Lázár Miklós fáradhatatlan munkásságának köszönhető, hogy külföldről is ezren és ezren fogják felkeresni október 16. és 23. között Tokajhegyalját. Így Németországból, Lengyel-

országból, Olaszországból, Svájcban jelentek nagyobb kirándulócsoportok és 6—700 főnyi erdélyi magyar is kálátásba helyezte megjelenését. A Hegyalja nagy ünnepén képviselteti magát a kormány, az országgyűlés mindkét háza, a mezőgazdasági kamarák, a szőlősgazdák egyesületei, a Vendéglősök és Kocsmárosok Országos Egyesülete és a hazai bortermelés minden érdekeltje. A szomszéd Szabolcs, Felsőborsod és Abauj népe szekéren, lóháton és gyalogszettel vonul majd fel Hegyaljára. A helyi rendezőbizottságok élén minden községben Lázár Miklós képviselő áll, már meg is állapították az ünnepek sorrendjét, amelyekre külön meghívót küldtek Zsirkay Jánosnak is, aki Lázár Miklósnak meg is ígérte, hogy vendége lesz az ünnepeken s minden erejével oda hat, hogy Lázár Miklós nemes és egész Hegyaljára áldásos mozgalma minél sikeresebb, eredményesebb legyen.

Mit kérhet az állatorvos az oltásokért

(Második közlemény.)

A védőoltások díjait a megjelent rendelet a következőkben állapítja meg:

1. Virusos oltásokért nagy állatok után 1—25 állatig drb-kint 26 fillér, 25—50 drb-ig 24 fillér, 51—100 drb-ig 22 fillér, 101—200 drb-ig 20 fillér, 201—500-ig 18 fillér, 500 drb-on felül pedig drb-kint 16 fillér az oltási díj. Kis állatok után 1—50 drb-ig 7 fillér, 51—100 drb-ig 6 fillér, 101—500 drb-ig 5 fillér, 501—1000 drb-ig 4 fillér, 1000 drb-on felül pedig drb-kint 3 fillér az oltás díja. Baromfi után a kis állatok oltásáért felszámítható drb-kinti díjnak csak a fele jár.

2. Tisztán szérumos oltásokért, valamint a veszttség elleni oltásokért a fentebb megállapított díjnak kétszerese jár.

3. Szérumoknak a vérbe való fecskendezéséért állatonként 2 pengő s ugyane művelet megismétléseért, ha külön kiszállás keretében történik, 2 pengő, ugyanazon kiszállás alkalmával 1 pengő jár.

4. Vegyes oltásokért, ha a művelet egy mozzanatban történik, a fenti oltási díjak-

nak kétszerese jár. Ha azonban az oltási művelet két mozzanatban történik, vagyis ha a szérumot és a zéló vírust külön-külön fecskendezik be, az oltásért a következő díjak fizetendők: a) nagy állatok után 1—25 drb-ig 60 fillér, 26—50 drb-ig 55 fillér, 51—100 drb-ig 50 fillér, 101—200 drb-ig 45 fillér, 200 drb-on felül darabonként 40 fillér jár, b) kis állatok után pedig 1—50 drb-ig 16, 51—100 drb-ig 14, 101—200 drb-ig 12, 501—1000 drb-ig 10, 1000 drb-on felül pedig 8 fillér jár darabonként. Községeknek vagy községeknek összetartott és egyszerre beoltott állatállománya összesítve számítható a díjtétel megállapítása szempontjából. Ha az állatorvos szerzi be és adja az oltóanyagot, úgy annak árát és beszerzése körüli költségeinek megtérítését is igényelheti.

A 6. § értelmében a diagnosztikai oltásokért (tuberkulinozásért, maleinezésért), beleértve az állatok klinikai vizsgálatát és megfigyelését, valamint a reakció elbírálását is, 1-től 10 drb-ig drb-ként 3 pengő, 11—50 drb-ig 1.50 pengő, 50 drb-on felül drb-kint 1.20 pengő jár.

Jövő heti számunkban a gyógyszerek alkalmazásának díját ismertetjük.

Filléres vonatok a szőlővidékekre. A bácskai Bortermelők Egyesülete a bácsalmási községházán értekezletet tartott, amelyen Ács Zoltán javaslatára elhatározták, hogy kérni fogják a MÁV igazgatóságát, hogy a nevesebb szőlővidékekre filléres vonatokat indítsanak. Erre az alkalomra a bácsalmási gazdák öt-kilós szőlősládákba csomagolnák a szőlőt, amit a vendégek magukkal vihetnének.

Megnyílt az értéktőzsde. Már hetek óta követelték a tőzsdei érdekeltségek az értéktőzsde megnyitását. Végre kedden — több mint tízennegy hónapi szünet után — teljesült kívánságuk és háromnegyed tizenkét órakor megnyílt 18 ipari papír számára a hivatalos forgalom. Az egész üzletidő alatt a szénpapírok iránt volt érdeklődés. Különben is egész sereg papír árnyereségre tett szert, az utolsó — 1931 július 13-iki — hivatalos árjegyzéssel szemben. Úgy hírlik, hogy legközelebb bevezetik a bankpapírokat is és akkor a tőzsde teljes lesz megint.

A Magyar-Olasz Bank új ügyvezető igazgatója. A Magyar-Olasz Bank új ügyvezető igazgatót kapott, amennyiben az olasz anyaintézet Budapestre delegálta Ernesto Krauszt, a bank trieszti vezetőjét. A bank vezető gárdája — amelynek élén Eber Antal és Halmi Miklós dr. állanak — új erővel gyarapodott. Az új vezető az Olaszország felé irányuló export és az onnan jövő import pénzügyi lebonyolítására helyezi a fősúlyt. Az új igazgató kiváló szakember, elsősorúan ismeri az olasz és magyar gazdasági viszonyokat, aki egyébként is magyar származású és tökéletesen beszél magyarul, már elfoglalta hivatalát.

A színarany ára 4880—4920—4875 pengő körül mozgott az elmúlt héten. Az arany árának közlését — hír szerint — beszüntetik. Vajjon mit akar a spekuláció a suba alatt!?

A Gschwindt-féle szesz-, élesztő-, likőr- és rumgyár r.-t. folyó hó 19-én Rein Sándor vezérigazgató-helyettes elnöklete alatt rendkívül közgyűlést tartott, melynek tárgya a vállalat elnök-vezérigazgatójának, győri Gschwindt Ernőnek elhalálása folytán merüsedett igazgatósági tagság betöltése volt. A közgyűlés igazgatósági tagga egyhangú határozattal özv. győri Gschwindt Ernőnek választotta meg. Az ezt követő igazgatósági ülésen özv. győri Gschwindt Ernő az igazgatóság elnökévé választott.

A Baross-Szövetség a kartellek ellen. A Baross-Szövetség elnöki tanácsa ülést tartott Ilovsky János elnöklésével. Megvitatták az üzem- és műhelybérek újabb szabályozása tárgyában készülő kormányrendeletet, amely a kiszivárgott hírek szerint nem olyan, mint amilyent megnyugvással fogadhatna a kereskedelem és iparosság. A szövetség a bankkamatláb erős csökkentését kéri, mert a gazdasági vállalkozások most már összeomlás nélkül nem tudják fizetni a magas kamatlábakat. Az elnöki ülés élesen állást foglalt a kartellek ellen. Major János a kartellek mohóságára jellemző adatokat sorolt fel. A közelmúltban megtörtént, hogy az egyik gyár az eddig külföldről behozott olyan vasárut, amelyet 162 százalékkal váms és költség terhel, még 30 százalékkal magasabb árban lett volna csak hajlandó előállítani.

A búzakölcsonök átszámítási kulcsa. A Pénzügyi Központ közhírré teszi, hogy a búzázaloglevelekben folyósított és búzértékre szóló kölcsonök törlesztési részleteinek befizetésekor és a búzázaloglevelek szelvényeinek beváltásakor októberre átszámítási kulcs gyanánt egy métermázsza búza fejében 13.20 aranypengőt kell alkalmazni.

Piaci árak

Gabonaárak

Búza tiszai 77 kg 13.65—13.90, 80 kg 14.05—14.30, felsőtiszai és jászági 77 kg 13.25—13.45, 80 kg 13.65—13.85, fejrmegei, pestvidéki és bácskai 77 kg 12.80—12.90, 80 kg 13.20—13.35, dunántúli 77 kg 12.70—12.80, 80 kg 13.10—13.25, rozs, pestvidéki 7.25—7.35, egyéb 7.40—7.55, árpa, takarmány, elsőrendű 9.40—9.50, másodrendű 9.10—9.30, felvidéki sórárpa 12.00—13.00, egyéb 10.75—11.75, zab, elsőrendű 10.10—10.40, másodrendű 9.0—10.20, korpá 7.50—7.80, 8-as liszt 10.75—11.25, repce 24.00—24.50, köles, vörös 8.25—8.50, lucerna 65—74, lóhere 72—78, szöszös búkköny 18—20 pengő mázsánként.

Budapesti vágómarhavásár

Bika, magyar III. r. —.16, bika, tarka I. r. —.46—50, kivételesen —.52, II. r. —.34—45, III. r. —.27—32, ökör, magyar II. r. —.34—47, III. r. —.25—32, ökör, tarka I. r. —.54—75, kivételesen —.80, II. r. —.34—50, III. r. —.26—32, tehén, magyar II. r. —.31—40, III. r. —.26, tehén, tarka I. r. —.48—52, kivételesen —.54, II. r. —.30—46, III. r. —.24—28, bivaly, magyar —.12, növendék (éves) —.28—46, kivételesen —.48, kicsontozni való —.10—23 pengő kg-ként.

Budapesti szűrőmarhavásár

Jegyzett árak: élő borjú, belföldi szópós I r. —.75—86, kivételesen —.94, II. r. —.66—74, III. r. —.50—64 pengő kg-ként.

Tenyészmajhák és jármos-ökrök

Árak: I. r. belföldi jármosökör (tarka) —.44—48, I. r. belföldi jármosökör (fehér) —.44—48, 1½ éves üszök —.40—45, 1½ éves tinók —.35—40, fiatal, friss fejőstehén —.60—70 P kg-ként.

Budapesti sertésvásár

Prima urasági 1.23—1.27, prima szedett 1.16—1.22, közép 1.16—1.20, könnyű, jobb 1.02—1.08, könnyű, silány —.86—96, öreg urasági 1.06—1.10, öreg szedett —.84—96, angol sonkamalac —.80—1.10, hús 1.26—1.38, zsír 2.—2.05, szalonna 1.70—1.75, hastiótt félsertés 1.56—1.66.

Tej- és tejtermékek

Teljes tej literje —.34, lefölözött tej literje —.10, tejszín literje 1.80—2.80, tejfel literje 1.20—2.—, centrifugált vaj kg-ja kicsinyben 2.60—3.—, nagyban 2.20—2.60, szedett vaj kg-ja kicsinyben 2.40—2.60, tehéntúró kg-ja kicsinyben —.70—1.20, nagyban —.40—70, juhtúró kg-ja kicsinyben 2.—2.80, nagyban 1.40—1.70, juhsajt kg-ja kicsinyben 1.80—2.20, trappista sajt kg-ja kicsinyben 1.80—2.80, nagyban 1.50—1.90, emmentáli sajt kg-ja kicsinyben 2.80—4.— pengő.

Baromfi és tojás

Elő baromfi: csirke, darabja —.80—2.50, tyúk darabja 1.80—3.20, ruca darabja 1.50—2.50 pengő. Leölt baromfi: hizott liba és ruca kg-ja 1.40—1.80, csirke kg-ja 1.60—2.60, tyúk kg-ja 1.50—1.80, libamáj kg-ja 4.—8.— P. A forgalom közepes. Az árak csökkentek. Tojás darabja —.06—08 pengő. A tojásforgalom közepes, az árak ingadoznak.

ORSZÁGOS VÁSÁROK

SZOMBAT 24. Békés. VASÁRNAP 25. Békés, Debrecen. HÉTFŐ 26. Alap, Dunavecse, Ercsi, Gödre, Hercegfelva, Jászkarajenő, Káloz, Karcag, Kömlő, Mátészalka, Nagyberki, Nagymánd, Nova, Pétervárosa, Püspökánadas Sajószentpéter, Szeghalom, Szentgotthárd, Szigetvár, Tiszadob, Vámosmikola.

Megjelent a PONGRAZ MESTER

3 felvonásos drámai népszínmű. Írta Zsirkay János. A darab tárgya a magyar életről szóló dráma, mert nem kell hozzá nehezen beszerezhető díszlet. — Ára 2 pengő 80 fill. Előadás! leg 5 p. — Mindenütt nagy siker.

HÍREK

Sorsom

Sorsom kinzó, szerencsém nincsen,
robotolok másoknak ingyen.
Töröm, zújom kizsartolt testem,
kiszagdnának csufolnak engem.

Ma könnyet iszom, ez van bőven,
igát húzok emberbőrben.
Tép, cibál sorsom szüntelen,
S élet fáit másoknak ültetem.

Zsarnokom a gögös hatalom,
ránccokat szó ifjú ajkamon.
Szomorú sorsom sírva írom,
meddig tart még? Tovább nem bírom.

Osztopán Városi Vince.

Szörnyű gyilkosság Pesthidegkúton. A pesthidegkúti Malom-csárdában meggyilkolva és kirabolva találták Jandák Józsefné vendéglősnét. A rablógyilkosság gyanúsítottja Éder József pacsai születésű órásszegéd, akit a tanuk határozottan felismertek. Éder még tagad, de minden körülmény ellene szól. A pénzt is megtalálták nála.

Élve ásta el gyermekét. Megdöbbentő gyermekgyilkosság történt a csongrád-megyei Dórozsmán. Ocskó Franciska 20 éves leány újszülött gyermekét élve eltemette. A csendőrök a nyomozás során megtalálták holtan az elásott csecsemőt. A gyermekgyilkos anyát letartóztatták és szerdán bekísérték Szegedre, az ügyészség fogházába.

Aki tényleg tenyerén hordozta feleségét. Egy angol testőrhadnagy esős időben tartotta az esküvőjét és amikor újdonsült feleségével kilépett a templom ajtaján, akkor látta, hogy a sáros gyalogjáró nem éppen arra való, hogy az asszonyka finom kis selyempőjével végigjárdeljen rajta. Gyors elhatározással ölbe kapta az újdonsült menyecskét és így már házasságuk első perceiben meggyőződhetett a feleség, hogy férje valószínűleg a — tenyerén hordozza őt.

Majom a tömeg között. Vasárnap éjszaka a budapesti Angolpark majomszínházából elszabadult egy csimpánz. A mutatóványosbődék közé szaladt, ahol a közönség körében nagy izgalmat okozott. A majom három nőt és két gyermeket sebesített meg könnyebben, akiket az ügyeletes orvos részletesen első segélyben. A sok bajt okozó majomszínészt hosszas üldözés után fogta csak el a gazdája.

Egységes elemi iskolai tankönyvek. A kultuszminister rendeletet adott ki, amely szerint az elemi népiskolákban ezentúl csak egységes tankönyveket szabad használni. E célból a könyvek megírására pályázatot hirdet. Az elfogadott mű pályadíja ívenként 100 pengő. A pályázat határideje 1932 december 31. Az új egységes tankönyvek célja természetesen az, hogy a szülők a könyvekhez a lehető legolcsóbban juthassanak.

Szabadonboesátották a kiskomáromi mezőrt. Kálóczy Boldizsár zalamegyei, kiskomáromi mezőrt a napokban agyonlőtte fegyverrel Füst Lajos marcali lókereskedőt, mert azt hitte, hogy a kereskedő társaival együtt kukoricát akar lopni. Az öreg mezőrt a csendőrök, majd a nagykanizsai ügyészség vizsgálóbírája előtt is azt mondta, hogy a kereskedők gyanus mozdulata miatt kapott fegyveréhez, amelyet azonban el sem akart sütni és a fegyver csak véletlenül sült el. A vizsgálóbíró Kálóczy Boldizsárt szabadon engedte és ezt a határozatot most a törvényszék vádtanácsa is helybenhagyta.

Táncolva ment a börtönbe. A szolnoki törvényszék egyesbírája most ítélt meg a lopással és csalással vádolt Fülöp Győző szolnoki lakos fölött. Fülöpnek nincs rendes foglalkozása, életének java részét a börtönben töltötte. Jellegzetes alakja Szolnok törvényszéki életének, amely szinte elképzelhetetlen már nélküle. A többszörösen büntetett Fülöpöt ezúttal négyhónapi fogházra ítélték. Láthatólag annyira meglepte a büntetés „csekélyége“, hogy táncolva ment a fogházörök között a cellájába.

Kadarka a kutya-szépségversenyéről

Pesten-Budán verseny volt a multhéten,
Most az egyszer nem is kellett szemérem.
Nem lányokból választottak királynét,
Ilyet talán most már nem is bírálnék.
Ha a lányon a két szemünk megalad,
Itélkezni az ilyesmin nem szabad.
Bár aki ott vállát, farát riszálja,
S a szépségét mutogatja, kínálja,
Lehet szép is, meg modern is a lellem,
En mulatok az ily furcsa szerelmen.
Most azonban kuttyuskákat bíráltak:
Melyik való királynénak, királynak.
Mert hát Pesten furcsák már a szerelmek,
Vannak, akik kuttyuskákat szeretnek.
Simogatják, becézgetik, ölelik,
Illatozó rózeavizzel bekenik.
S a kuttyuska tejbenvajban fürödhet,
Jobb sora van, mint sok szegény kölyöknek.
Amíg nekünk kuttyúal megy a sorunk:
Még a kutyakirálynak sem tapsolunk.
Egye fene mopszlit, fokszit s a tarkát,
Akinak kell, csóváltassa a farkát.
Kivetnék rá olyan adót, azonnal,
Hogy a bankót nem bírnam két karommal.
Vennék rajta tankönyvet száz gyereknek,
Akkor aztán tapsolnék az ebeknek.
Kuttyavilág így aztán majd elmúlna,
S minden szegény magyar gyerek tanulna.
Mert az ember mégis különb teremtmény,
S kacagnék a kutya-király szerelmén.
A kutya-miss bármily szépen ugatna,
Lukszusebként kezelné a

Kadarka

Amerika vezérkari főnöke Budapesten. Mac Arthur, az Egyesült-Államok vezérkari főnöke a héten Budapestre érkezett. Vasárnap koszorút tett a Hősök Emlékkövére, hétfőn reggel pedig Örkénybe autózott. Délben a kormányzónál volt kihallgatáson Douglas Mac Arthur, aki Gömbös Gyula honvédelmi miniszter meghívására jött Budapestre.

Megöszült az ijedtségtől. Gere István 10 éves öcsödi fiú felmászott egy magas jegenyefára madarakért. Tizenöt méter magasban letörtött alatta az ág, de szerencsére egy szénakazal tetejére esett. A kislíú úgy megijedt, hogy teljesen megöszült.

Lezuhant a kötéláncos. Nagy László artista húsz méter magasságban kifizett kötélén mutatványokat végzett Szolonon. Közben a kötél elszakadt s mivel a kötél alatt elhúzott háló gyenge volt, Nagy a földre zuhant és összetört tagokkal maradt a földön. Súlyos állapotban szállították kórházba.

Végleg megszűnt a látszatadó. A pénzügyminiszter szombaton rendeletet adott ki, amelyben visszavonta az új látszatadórendeletet és a tavaly októberben kiadott látszatadórendeletnek ezt a részét, amelynek alapján kérdéseket lehetett intézni az adózóhoz életmódjáról és költségeiről, sőt nyomozni is lehetett utána. Ilyen módon a nagy zugolódást keltő látszatadó véglegesen megszűntnek tekinthető.

Félholtra verték a lányok. Nem mindennapi esemény színhelye volt a nálunkosvezszoztosotokokos a uszkod község. Simon Dániel gazdálkodó feleségével úgyszólván reggel óta pöröltek már a szomszéd Flejcsk-lányok. A gazda a mezei munkáról hazatérve kiutasította a civakodó lányokat udvarából, de ezalatt az idősebb Flejcsk-lány háta mögé került és baltával úgy fejbevágtá Simon, hogy összeesett. Ekkor rárontottak a testvérek is és az egyik azt tanácsolta, hogy húzzák át a saját házuk telkére és vágják el borotvával a nyakát. Gyilkos szándékukban egyik helyszínre érkező gazda akadályozta meg a lánytestvéreket, akiket még aznap őrizetbe vettek a csendőrök.

Összedőlt a pajta a zalai gazda alatt. Csesztregi Ferenc 54 éves zalamegyei, alsószemenyei gazdálkodó le akarta bontani régi pajtáját, hogy újat építsen helyére. Fölmászott a pajta tetejére, a tető leszakadt alatta és a szerencsétlen ember lezuhant. Csesztregi többszörös kéz-és lábtörést szenvedett. Életveszélyes állapotban szállították a nagykanizsai kórházba.

A kecskeméti „fekete halál“ évfordulója. Vasárnap volt 193-ik évfordulója a kecskeméti „fekete halálnak“, amikor a lakosság egyharmad része pár hét alatt kipusztult a pestisjárvány következtében, amelyet a török háborúból hazatért katonák hurcoltak be. Egész utcák haltak ki s oly sok volt a halott, hogy nem tudtak elég koporsót előállítani s egy részüket szákokban és gyékényben temették el. A járvány megszűnésének emlékére a város Szentháromság szobrot állított s az évforduló napján körmenetet rendeztek.

Két dunántúli megye rettegett betörőjét elfogták. Vas és Zala megye hatóságai hónapok óta követték Mészáros Istvánt, akit most végre Bertók Pál jános-házi csendőrmesternek sikerült elfognia. Vasraverve szállították Szombathelyre. Az ottani betöréseinek tisztázása után Zalába szállítják, hogy ott is megállapítsák: hány bűncselekmény terheli a temérdek betérés, lopás, rablás, csalás és egyéb bűnök közül.

Gyújtogatott a napsugár. A szabolics-megyei Taktakenézen Onodi Mihály nádkerítését a déli napsugár felgyújtotta. Olyan hatalmas tűz keletkezett, hogy csak este hét órára tudta elfojtani a bási, csengeri és a helybeli tűzoltóság. Onodi Mihálynak leégett a háza, gazdasági épületeivel együtt. A tűzben két sertés is elpusztult.

Megtalálták Mosolygó Etel gyermekét. Nagy feltűnést keltett annak idején, hogy Mosolygó Etel szilvásváradi leány a gyermekét megszülette és megette. Most kiderült, hogy az egész gyermekévs csak mese, mert a holttest csontvázait megtalálták azon a helyen, amelyet a gonosz leány megjelölt.

Kegydíjat kap Kaszala árvája. A hős repülőnek, Kaszala Károlynak egy nyolc éves kis árvája maradt minden támasz nélkül. Amint értesülünk, a kormány havi 200 pengő kegydíjat szavaz meg neki. Ugyazint gondoskodás történik társának feleségéről is.

A Magyar Nemzeti Bank jegyforgalma 18.4 millió pengővel csökkent. Ezt a girószámokra történt befizetés és a váltótárcaállomány apadása idézte elő. Az általam számlákra 7.1 millió pengő, egyéb számlákra 1.2 millió pengő folyt be. A váltókedésség a benyújtás összegét 8.2 millió pengővel haladta meg.

A HÉT LEGJOBB TRÉFÁJA

A kartelltörvény után

Hogy a kartelltörvény nem nagyon riasztotta el a kartelleket „áldásos“ tevékenységüktől, azt misem bizonyítja jobban, mint az a kimutatás, amely pár napja látott napvilágot. Ez a székkartell alkartellje: a székkereskedelmi kartell, amely egy év alatt másfél millió pengő tisztá hasznot mutat ki.

Egy alkartell. Egy pótkartell. Mit kereshet a többi? Vajjon ilyen remek siker mellett nem fogja kérni a kartell a kormányt, hogy hozzon még egy törvényt ellene? Kifizetné magát, az bizonyos.

Tizenhét és félkilós szőlőfürt. Kerki András kécskei szőlősgazdának a kétkécskei határban levő szőlőjében az egyik szőlőtökén olyan hatalmas szőlőfürt képződött, amelynek csodájára járnak. A szőlőfürt súlya 17 kilogramm és 40 deka-gramm s amellet minden része kiválóan édes és zamatos.

Ötmillió darab egyfillérest vernek. A pénzügyminiszter elrendelte ötmillió darab egyfilléres verését, 50.000 pengő értékben.

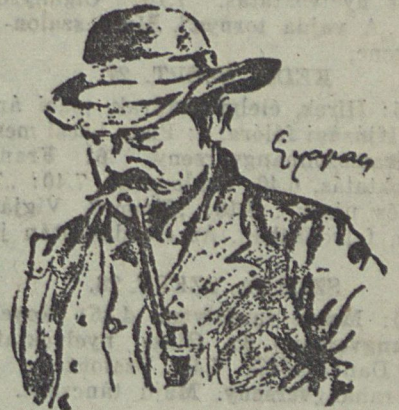
Szakadékba zuhant az idegenlégió vonata. Az északafrikai Oránban a francia Idegen Légió legénységét és tisztjeit szállító vonat szerdán délután szakadékba zuhant. A katasztrófa 50 halottja és 80 sebesültje van. A szerencsétlenséget az okozta, hogy az erős esőzések megrongálták a vasúti töltést.

Az olasz királyleány Budapesten. Mafalda olasz királyleány a múlt hétfőn délután repülőgépen Budapestre érkezett. A szép királyleány elmerengve gyönyörködött Budapest szépségeiben, majd a balkáni expressz Szófiába utazott nővére meglátogatására. Nővére ugyanis felesége Boris bolgár királynak.

Aki kormányozni tudja a golyót. Egy német orvosnő, Unterberger-Köngisberg dr., a legkiválóbb német tudósok egyike azt állítja, hogy megtalálta a rég kutatott utat, amellyel szabályozni tudja: fiú vagy lány legyen-e az újszülött. Hogy nem csalódott-e a tudós professzor, azt majd a gyakorlat dönti el, de nem ő az első olyan tudós — ésaligha az utolsó — aki azt hiszi, hogy megtaata a „kormányozható golyát“.

Repülőgépek buktatták meg a csilei köztársasági elnököt. A délamerikai Csile köztársaság fővárosában, Santiagóban kedden délután 30 hadirepülőgép jelent meg a főváros felett, amelyek röpcédulákon a kormánypalota bombázásával fenyegetőztek, ha Davila köztársasági elnök nem lép vissza. Az elnök végül kénytelen volt az ultimátumot elfogadni és lemondását aláírni. Az új elnök, Merino tábornok kiáltványban kijelenti, hogy Davila az igazi szocializmus útjáról letért és a nép ellensége lett.

Min töpreng ke' Sonkoly koma?

— Most felvetették a kérdést, mit tennének, ha miniszterelnökké lennének? Gaálék erre azt mondják, hogy bajos erre válaszolni, mert hisz alig van olyan programmpont, ami bent nem lett volna a kormánypart programjában is, csak nem akarják azt megvalósítani. Persze, hogy persze, s hogy az a baj éppen. Mert míg nincsenek hatalmon a jó urak, ígérnek tücsköt-bogarát. S mikor hatalmon vannak, azt tesznek, amit akarnak. No, de miből is élne meg az ellenzék, ha a kormányok mindig csak okos dolgokat csinálnának? Hova lenne akkor a népszerűség

Mit hoz a jövő?

A gazdasági válság, mely mint téma jóformán most minden más témát kiszorított az érdeklődés köréből, a jövőt illetően igen pesszimiztikus képeket idéz az ezer bajtól gyötört emberiség elé. Még azok is, kiknek nincs különösebb okuk a panaszra, úgy elmerülnek a mások gondjaiban és bajaiban, hogy a jövőt általában reménytelennek ítélik. Ilyen körülmények közt a szokottnál is inkább kell kapni azokon a lehetőségeken, melyek révén a helyzet enyhítésére mód kínálkozik.

Nem csoda, hogy a m. kir. osztályorsjáték, mint a jobb jövő előidézésére alkalmas lehetőség vált leginkább népszerűvé, ami természetes is, mert az osztályorsjáték révén csakugyan megfelelő alkalom kínálkozik arra, hogy ennek a helyzetnek enyhítését a leghatásosabb módon megkíséreljék. Már az a körülmény, hogy meg lehetőségekkel a legkisebb összegű óriási összegeket lehet nyerni — hisz 84.000 sorsjegy közül 42.000-et feltétlenül kisorsolnak, s a nyermények összege közel 8 millió pengőre kekedik —, alkalmas arra, hogy az emberekbe kedvet és reményt öntsön.

A legkisebb nyermény is feltétlenül megkönnyíti a helyzetet és módot nyújt az illetőnek súlyosabb és sürgősebb kötelezettségeinek elintézésére. De még azok is, akik egy-két húzáson át nem nyernek, reményekben megerősödöttek, hitükben megdermedtek, feltétlenül több és értékesebb munkát tudnak végezni, mint azok, akik az osztályorsjáték révén kínálkozó lehetőségeket nem veszik figyelembe, vagy visszautasítják.

Ha tehát az osztályorsjegyek vásárlása semmi mára nem volna alkalmas, mint arra, hogy az ember hitét megszilárdítsa, a dolgozókat készségét és önbizalmát fokozza, már akkor is örömmel kell azt fogadni és mindenképen támogatni, mint a gazdasági fejlődésnek olyan eszközt, amelyre minden körülmények közt szükség van. Nem szabad megfélemlenünk arról sem, hogy a sorsjegyek felét feltétlenül kihúzzák a nyermények közt vannak olyan hatalmas összegek is, melyek az életnek minden gondját elveszik s olyan vagyont biztosítanak, melynek kamataiból — nem is szerényen — meg lehet élni. Mi sem természetesebb tehát, mint hogy a gazdasági válságnak az osztályorsjáték intézményes népszerűségének élénk fokozódásában s az osztályorsjegyek nagyobb kelenedőségében okvetlenül jelentkeznie kell.

RÁDIÓ

VASÁRNAP, SEPT. 25.

10.30: Erzsébet királyné szobrának leleplezése. Majd szalonzene. 2: Gramofonhangverseny. 3: Földművelésügyi rádió-előadás. 3.45: Katonai indulók. Utána előadás. 5.15: Cigányzene. 6.15: Hangverseny. 8: Operaelőadás. Majd cigányzene.

HÉTFŐ, SEPT. 26.

Minden hétköznap 2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. 4: Asszonyok tanácsadója. 5: Bethlen Margit grófnő előadása. 5.30: Szalonzene. 6.45: Német nyelvoktatás. 7.15: Cigányzene. 8.35: „A vajda tornya”. Majd szalon- és jazz zene.

KEDD, SEPT. 27.

2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak. 3.30: Ifjúsági félóra. 4: Pista bácsi meséi. 5: Gramofonhangverseny. 6: Francia nyelvoktatás. 6.40: Szalonzene. 7.40: „Tömeg és újság”. 8.10: „Emmy”. Vígjáték három felvonásban. Az előadás után jazz zene.

SZERDA, SEPT. 28.

3.30: Morse tanfolyam. 4.15: Novella. 5: Hangverseny. 6: Olasz nyelvoktatás. 6.30: Dankó-nóták. 7.45: Szalonzene. 9: Zongorahangverseny. Majd tánczene. 11: Cigányzene.

CSÜTÖRTÖK, SEPT. 29.

3.30: Ifjúsági félóra. 4: „Kutyák a hadiszolgálatban”. 5: Földművelésügyi rádióelőadás. 5.30: Cigányzene. 6.30: Angol nyelvoktatás. 7: Hangverseny. 8: Piller György előadása. 8.30: Operettrészletek. Majd cigányzene.

PÉNTEK, SEPT. 30.

3.30: Ifjúsági félóra. 4: „A háztartásról”. 5: „Az uzsoratorvényről”. 5.30: Hangverseny. 6.15: Gyorsírótanfolyam. 6.45: Gramofonhangverseny. 8: Költemények. 8.35: Hangverseny. Majd cigányzene.

FEKETE SZEM ÉJSZAKÁJA

SZÍNŰ HARM FELVONASBAN

Irták: Pölöskei János és Márton Barna

(15)

KATIKA (*ellentmondólag rázza a fejét*): Nono.

RUMBURGERNÉ: Mi az, hogy „Nono”. Nem hiszel a Rumburger mamának? Ez az én szakmám, gyönyörűségem. Fájdalom, — de úgy van. Ebben a mama tanárnő, specialista. Nem tagadom — hiába is tagadnám — de a szakmában vízszem valamire. (*Előveszi a kézimunkakosarát — kézimunkázni kezd*): De nemcsak én. Erre büszke vagyok. Erről híres a Rumburger mama. Hagyta, hogy mások is boldoguljanak mellette. A lányaim mind karriert csinálnak, kérem. S ha valaki rám fog hallgatni, ha valaki engedelmes lesz — nem fogja megbánni. Nem fog ráfizetni. Ezt én mondom. A Rumburger mama. (*Hosszan verdesi a Katika kezét, nézi, mosolyog rá. Tréfásan, enyhelegve, sejtetve, hogy mennyire szereti*.) No? Édes. Most is azt mondd „Nono”? Mit akarsz? No!

KATIKA: Csak azt mondtam volna, hogy nem is olyan ostobák azok a férfiak, mind a hogyan magukat mutatják. S nem is érik be olyan kevéssel, ahogy azt Rumburger mama mondja.

RUMBURGERNÉ (*leteszi a kézimunkát, leteszi a szemüvegét. Hosszan néz rá. Kacagni kezd*): Ezt nekem te mondd! Jaj, de drága vagy, lelkem, de cuki vagy. Cuki, cuki. Nekem akard mondani, hogy a férfiak mire pályáznak, mit elkívánni szép fiatal leány... Ó! No ez jó volt egyszer. Rumburger mama kikacagta magát egy hétre. Én — én ismerem őket. (*Diadalmasan*): De magunkat is. Anőket. A férfi — a nő. Ez az örök harc, örök, amíg csak egy lesz mindenikből. És ebben a harcban mi vezetünk, mi bizony, gyengének mondtok asszonyok, nők — akik úgy csavarjuk az ujjunkra az erős férfit-e! Látod? Mint én ezt a pamutot. Így bizony. És ezt neked tudni kell. Kis lány — vagy (*kacag*): Hogy is mondta az a boldog Nándi? Igen: „Uj lány.” Ha tudod, akkor szerencséd csinálhatsz — ha nem tudod — elpusztulsz — az utcára kerülés. Minden nőnek tudni kell a maga ereje... Megint mosolyogsz? Megint nem hinni a Rumburger mama?

KATIKA (*felugrik, diadalmasan tapsol*): Igen, igen. Rumburger mama. Ezt én tudom. Valamit mondok, valamit sügök magának, Rumburger mama.

RUMBURGERNÉ: No-no. Csak ki veled. Csupa fül a Rumburger mama. Szereti, ha a lányában van bizalom.

KATIKA: Ez van.

RUMBURGERNÉ: Helyes, kis mezei pacsirtám. No. Halljuk a titkot.

KATIKA (*pajkosan mosolyogva, dévajul*): Tudom ám én is az erőmet, Rumburger mama.

RUMBURGERNÉ: Okos kis lány vagy te, cicám. Te még sokra vihetni. Mi van még előtted. Magad se tudod. Talán jobb is úgy.

KATIKA: Ide hallgasson. A multkor... Mikor is volt csak? Igen: Szerdán. Mikor a bankár tombolozott.

RUMBURGERNÉ: Igen, igen, szerdán. No? Kíváncsi vagyok.

KATIKA: A Tótókarul... Most is kacagnom kell, ha rá gondolok... Serri-brendivel volt tele... az ötödik pohár volt már benne, vagy talán a tizedik is, bizony, nem is tudom...

RUMBURGERNÉ: Ilyenkor aztán szerelmet szokott vallani a kis Totóka. Neked nem vallott?

KATIKA (*Sokatjelentőn néz és mosolyog. Majd igent int*).

RUMBURGERNÉ: Beszélj! Hát szabad ezt ilyen sokáig elhallgatni a Rumburger mama előtt. Te! Elmenj! Haragszom. Még elrontod a dolgot.

KATÓKA: Nem rontom el, ne féljen. RUMBURGERNÉ (*ismét előveszi a kézimunkát. Idegesen*): Mi történt hát no!

KATÓKA: Hozom az üveget, töltök. Totóka a pohár után nyúl — de a derekamat kapja el...

RUMBURGERNÉ (*izgalommal*): A derekadat?

KATÓKA: Azt. A derekamat. Így-e. Atölöl egészen...

RUMBURGERNÉ: És?... És?...

KATÓKA: Ottan ült a belső sarokban.

RUMBURGERNÉ: Ott szokott. De csak mondd tovább.

KATÓKA: Én le akartam fogni a kezét — de ő még jobban fonta rám. Szorított. Szinte fájt.

RUMBURGERNÉ: No? És? ... És a vége?

KATÓKA: Nem birtam vele. Egyre jobban szorított. És húzott magához.

RUMBURGERNÉ (*a régi emlékek ott cikláznak a szemében*): Totóka ilyen... Ismerem. Örökifjú. Milyen vér van abban az emberben. Milyen szusz! No és? Nem szólt semmit?

KATÓKA (*mosolyogva áll és hallgat*).

RUMBURGERNÉ: Egy szót se mondtott lellem?

KATÓKA: Mondott.

RUMBURGERNÉ: Mit, te? Harapófogóval kell kivenni belőled a szót, mikor majd megessz a kíváncsiság.

KATÓKA: „Legyél az enyém, kis anygyal.”

RUMBURGERNÉ: Ezt mondta?

KATÓKA: Ezt.

RUMBURGERNÉ: No és? Te nem feleltél neki semmit? Nem válaszoltál? Nevettél rá? Vagy talán ott hagytad, elfutottál? Ez nagy ostobaság volna. Azt gondolná, hogy még mindig ostoba kis falusi libácska vagy.

KATIKA (*tapsol, nevet*): Nem gondolja... Nem gondolja...

RUMBURGERNÉ: Nem? Vagy ki tudja?

KATIKA: Azt nem, azt nem, biztosan.

RUMBURGERNÉ: No, mondd Mit válaszoltál. Majd én aztán megmondom, okos kis „új lány” voltál-e, vagy nem voltál okos.

KATIKA (*határozottan*): Én erre nem is gondoltam, Rumburger mama.

RUMBURGERNÉ: Hát? Mire gondoltál?

KATIKA: Elfogott a pulykaméreg. Még én kiszolgálom, még én kedveskedem neki — ő meg akar rontani. Olyan pofont kentem le a Totókanak, de olyat, hogy a főúr beszaladt, hogy hány poharat török...

RUMBURGERNÉ (*feláll. Kiesik a kézimunka a kezéből. Szólni akar, de nem tud*).

KATIKA (*pohárba vizet tölt — odanyújtja neki*): Tessék, Rumburger mama.

RUMBURGERNÉ (*haraggal*): Menj. Ez nem vicc. Ez — ez skandalum. Ilyet csinálni. Das ist... Das ist... Aber, sowas... Egy pofon... A Totókanak... A legelőkelőbb vendég... So was... so was... A Rumburger mama lokáljában — ahol mindenkinek udvarias, kedves gemütlich lenni kellett...

KATIKA: És én mégis pofon ütöttem. RUMBURGERNÉ (*toporzékolva*): De ennek nem szabad megtörténni. Ilyesmi nem fordulhat elő ebben a mi brancsunkban. Das gib't's nicht. (Folytatjuk.)

Simonyi óbester

Augusztus 3-án volt száz esztendeje, hogy a legvitézebb magyar katona: Simonyi József báró meghalt. Nincs magyar ember e földön, aki ne hallott volna a híres „Simonyi óbester” hőstetteiről.

Az osztrákok oldalán küzdő huszárok sorában a franciák ellen, olyan vitézi tetteket hajtott végre, amilyeneket kívülre csak Toldy Miklósnak tulajdonít a néphit. Örmester volt még, amikor egy szakasz huszárával egy egész bekerített osztrák hadsereget mentett meg. Nagykállói mézárasmester fia volt és a Mária Terézia-renddel báróságot kapott, a magyar országgyűlés főrendje lett és ezredparancsnokká nevezték ki. Harcai során Napoleon seregével is győzelmesen vívott meg. Azt mesélték róla, hogy nem fogja a golyó.

Az aradi vár foglyaként halt meg, ahová fékezhetetlen, osztrák kaszárnyafegyelmet nem tűrő jellege miatt került, de alakja túlnőtt a várbörtön falain, a felhők közé emelkedett és legendává magasztosult. Simonyi óbester megtestesítője a világ legbátrabb katonájának, a magyar huszárnak.

Leveles láda

Savanyó János. Miniszteri rendelet van arra, hogy a 6 elemű minden gyermeknek ki kell járni. Különös méltánylást érdemlő esetekben ettől eltekinthetnek, ha a gyermek elmuljt 12 éves és a kenyérkeresethez feltétlen szükséges.

Szász Antal. Levelét elküldöttük a földművelésügyi miniszternek és kértük, hogy legyen az Ön segítségére. De jó volna, ha panaszával az ottani mezőgazdasági kamarához fordulna s ennek a közbejöttével igyekezne haladékat kieszközölni.

Faragó Lajos. A foglalt azért adják, hogy az adás-vevést ezáltal törvényesnek elismerjék. Persze, azonnal meg kell írni a szerződést is, két tanu előtt. Ön nem tartozik a foglaltot visszaadni, ellenben ragaszkodhatik a vételhez. De az első foglaltot, amelyet visszaigért, fizesse vissza, mert ennek visszafizetése a bíróság által megállapítható. Itt is ragaszkodnia kellett volna a vételéhez, illetve az adásvételi szerződéshez.

Lénárt József. A Magyar Falu ügyésze a Tábortagoknak ingyen ad jogi tanácsot. akár személyesen, akár levélben. Ha válaszbélyeget nem küldenek, a levelesládában. Személyesen kedden és pénteken a déli órákban fogad.

Rajcsányi István. Ügyüket az illetékes minisztériumban megsürgettük. Sajnos, ennél többet tenni nem áll módunkban.

Tóber Ferenc. Sajnáljuk, hogy nem jött azonnal, amikor az értesítést megkapta. Ha alkalmasnak tálalt volna, a behívást meg tudtuk volna sürgetni. Így már nem tehetünk semmit, mert az egész ügyet előlről kezdeni nagyon nehéz.

Kiadóhivatali üzenetek

Bakó György, Tiszafüred. Előfizetését a most küldött 5 pengővel folyó év szeptember 30-ig rendezettnek tekintjük.

Weisz József, Szentlászló. Előfizetése 1932 szept. végéig rendezve.

Juronits Kálmán, Petőháza. Az év végéig még 1920 P a hátraléka.

Takács Ferenc, Ikervár. Előfizetése ez év végéig rendezve.

Kozma János, Alsó Kadarkút. Előfizetése 1932 dec. végéig rendezve. A 8 P egyévi előfizetésnek számít.

Felső Vaskó János, Bedeg. Előfizetése 1932 VII. hó végéig rendezve.

Sófer Dániel, Tiszakeszi. Előfizetése 1931 okt. 31-ig rendezve.

Felelős kiadó: Takács Károly.

Főmunkatárs: vitéz Pölöskei János.